

Continuatio in hoc libro

- 1 Disputationes 24. In Confessione Auguf. ^{Wustari}
- 2 Sadnel & unisformas nos disp. 1.
- 3 Axiomas brevis de sacro phyficalifum diuinis M. Fied. 3. Alduini
- 4 Disp. de Pro. Acti tum pfora tum officio. Hofmann.
- 5 Disput. 1. de Coena Dni. eisdem. assertes ^{de pntay} & multa.
- 6 Disput. 4. de Coena Dni. Hofmanni. ^{de pntay} ex cap. 1. Cor. 10.
- 7 De nobis Dni & Voluntatis ipsius Hofmanni
- 8 Drey Vnterfchiedli fassenihay an d. Consistorium zu
Leipzig, vnz alffoß, d. Exorcismi
M. Georff. Lystarij.

Geß

Sammelband

30

4 26
PROPOSITIONES
DE
DEO, ET CHRIS-
TI TVM PERSONA
TVM OFFICIO:

*Asserentes puriorem confessionem D. Lutheri
feces Scholasticas expurgantis, opposita Pon-
tificiis & omnibus cauponantibus
verbum Dei.*

DE QVIBVS
AVSPICE CHRISTO IESV

Præside
DANIELE HOFMANNO S. TH.
Doctore & Professore

Respondebit
M. CASPARVS PFAFRADIVS
Montensis Prof. Th.

*pro impetrando gradu Doctoris in
Theologia,*
in Academia Iulia mense Februario.

HELMAESTADII
Excudebant hæredes Iacobi Lucij, Anno
M. D. XCVIII.

VBIQVITAS CORPORIS CHRISTI PER LIBRVM CONCORDIAE

non fuit recepta.

Electores enim Theologi, D. Kirchnerus Palatinus, D. Selneckerus Saxo, & D. Chemnitius Brandenburgicus ita scripserunt ad Theologos VVitebergenses pro VVitebergensium ubiuitate intercedentes Anno 1582. 9. Iunij.

In gratiam aliorum vt scitis, dogma generalis ubiuitatis in omnibus creaturis hactenus nunquam recepimus, nunquam simpliciter & indistinctè probauimus. Multò minus hoc ipsum dogma à cæteris Ecclesijs omnibus, quæ libro concordiaë subscripserunt, approbatum est. Item: Licet ex Lutheri confessione quædam inserta sint libro concordiaë, nequaquam tamen eo consilio hoc factum est, vt periculosa illius disputationis de generali ubiuitate in omnibus creaturis, lignis, lapidibus &c. patrocinium susciperemus. Item: Nostrum omniq; Christiani est acquiescere in illis, de quibus expressa verba Scripturaë habemus.

Vniuersalis illa particula non hoc statim ponit: omnia implet. Est igitur præsens cum carne sua in omnibus herbis, lapidibus &c. Loquitur enim ibi Apostolus de regno Christi cœlesti, de Ecclesia & totius orbis gubernatione, & non in specie de generali in omnibus etiam brutis creaturis absque vllò discrimine præsentia vel ubiuitate.

Item: possumus præsentiam corporis Christi in Sacra Cœna nihil minus tueri ac retinere, quæ propriè loquendo non innititur vnioni hypostaticæ indissolubili, sessioni ad dextram, & impletioni omnium, de qua Apostolus Eph. 1. & 4. scribit, sed verbis institutionis Christi.

Integram Epistolam cum pluribus similibus DEO volente aliàs edemus.

DECANVS COLLEGII THEOLO-
GICI DANIEL HOFMAN THEOLO-
giae D. & Professor lectu-
ris S.

I quis historiam Ecclesiae ab initio usque
adhac tempora retexuerit, animaduer-
tet, ei post Satanam seuiorem hostem
nunquam fuisse ratione & sapientia
carnis in doctrina fidei dominatum affe-
ctante, cuius violentia etiam corporalium Tyranno-
rum immanitatem superat, cum animas ipsas vehe-
mentissime excruciet, & à vera Dei agnitione vali-
dissime auellat. Quantò verò magis excolitur ratio
humana philosophicis studiis, tantò armatior prodit,
quò se ipsam amat impensius, eò Theologiam inuadit
atrocius, & errores pingit speciosius. Vnde Paulus
ad Coloss. 2. Philosophiã depraudentem discipulos Apo-
stolorum agnouit, & ad Gal. 5. inter opera carnis reie-
cit haereses, quod primitiua Ecclesia per experientiam
edocta sic explicauit: Philosophos esse haeticorum pa-
triarchas. Vis autem sapientiae humanae in tentatio-
nibus piorum sentitur grauius, cum non sint acriores
tentationes quàm cum caro semper aduersus spiritum

concupiscens subtilioribus suis spiculis infestat animas,
quæ Apostolus ignita tela τὸ πῦρ ἀποκαταλέγει appellat Eph. 6. &
scuto fidei exstinguere iubet. Cùm verò hodie circum-
ferimus oculos in orbe Christiano, statum eius inde
miseriorem cognoscimus, quod multi Theologorum ad
sapientiam carnis sublimes articulos fidei renocant,
& iuventutem assuefaciunt ad disputationes quibus
ad Philosophiæ calculos exigitur sensus sacrarum lite-
rarum. Necessarium igitur duximus, ut cùm Profes-
sor Theologiæ Publicus **M. CASPARVS**
PFAFRADIVS, qui Philosophiæ & disputa-
tionum exercitiis priuatis multos labores impendit,
producendus esset, quo pro gradu Doctoris Theologiæ
impetrando examini publico sisteretur, eum talem pro-
bandum offerremus, qui rationis humanæ in rebus fidei
πλοῦτα γμοσύνη compescere nossent. Quod enim auditori-
bus nostris sedulò inculcauimus, Lutheri Theologiam
ideo esse puriorem, quod ille ad expurgandum fermen-
tum Scholasticorum diuinitus excitatus Philosophiam
ab iis, quæ sunt Spiritus Dei longè propulsauit, nihil quæ
fidei Christianæ commodum duxit, nisi quod ex limpi-
dis fontibus Israëlis haustum quantò ingratius carni
tantò magis Spiritui saperet: Hoc Dominus **PFAF-**
RADIVS per annos aliquot magna diligentia exa-
mina-

minavit, & deprehendit sanctius. Quia verò Jesuita Scholasticorum Doctorum via incedunt, hos ut primarios adulteratores Theologiae primò adoriri volumus, iisq; subiungere Calvinianos, & ex his quidem illos nominatim qui diluendi merum Christianum peculiare artificium hodie affectant, & suspensa hedera iuventutem ad suas & aliorum cauponantium tabernas sollicitè inuitant. Patronos ubiquitatis, licet ex eadem cisterna, quam videlicet ratio fodit, hauriant, indeque mysteriorum doctrinam rigent, certis tamen de causis mollius tangere volumus, maxime cum speraremus eos communium aduersariorum damnis tandem cautiore futuros. Quamuis etiam quidam superiore astate mense Maio disputatione publica de regno Christi instituta ex professo & nominatim confessioni inferioris Saxoniae huius Scholae symbolo vim inferret intolerabilem, nostroq; corpori doctrinae crimen defectionis impingeret crudelius, post qua lecta mense Julio nostras hasce theses conscribimus, adhuc tamen parcere nomini ipsius, & de ubiquitate corporis Christi ita differere nobis placuit, ut tum Jesuitarum, tum Calvinianorum in dogmate illo refellendo σφάλματα notarem liberius, & sic paucis πειλαχσίαι declininges, emolliendo animo istius hominis operam daremus.

Quanto verò cum impetu confidentia & indignatio-
nis paulò post ad corrumpeuda nostra Symbola, librum
videlicet concordia, confessionem inferioris Saxonia,
& corpus doctrina Fulium, etiam Germanicis scriptis
in publicum proflire ausus fuerit, quomodoq; perlatus
nostrum Ecclesiarum Saxoniarum communem do-
ctrinam hostili animo & calamo infestet, illud scriptis
eius & sociorum toti Germania nunc innotuit, ut me-
rito castigari posset seuerius, maxime cum consensum
colloquij Quedlinburgensis de necessitate hypothesis,
hoc est specialis notationis & nominationis autorum
corruptelarum impotentius scindat. Relinquimus ta-
men has theses in statu moderationis, quã conscriptæ
& tum hinc tum in aula approbatæ sunt, neq; verbum
illis adijcere vllum voluimus, ut sint publicum testimo-
nium, quàm constanter tolerantia & modestia eusq;
studuerimus. Ne tamen aduersarij nostri opinentur
nos modestia studio prodere, quod metuamus causa no-
stræ, ideoq; coram facie illorum comparere non audere
duntaxat consilium seruata moderationis hinc ascribe-
re debuimus, reseruatis cæterisq; pleniori Apologia, de
qua cum aliis, ut par est, prius deliberabimus. De illis
igitur tantum nunc respondebimus, quæ in his thesibus
sincerorum Theologorum calculo iam pridem definita
sunt,

sunt, in quibus Lector ipse iudicabit, quid ad nostros
adversarios pertineat, id quod paucis monendum fuit,
ne hastam & scutum abiēcisse videremur. Quia ve-
rò in disputatione de Regno Christi thesi 327. & 329.
perspicue affirmatur, quod autor docens: Christum
sua humanitate adesse omnibus creaturis, velit id in-
telligi, de ipsamet humana natura & tota substantia &
essentia, & sic adhibeat particulas hasce (substan-
tialiter quoad substantiam) hoc profecto sensu, ut in
Cæna Domini, & in presentia respectu Ecclesiæ de-
scripta: cohortamur ingeniosos logicos ut coram nobis
experiantur, num Syllogismo necessitatem consequen-
tiæ tuente, & vitium quaternitatis terminorum ulla
deflexione declinante, ex personali unione vel sessione
ad dextram Dei Conclusionem illam directe elicere
queant.

In ea verò sumus sententia, quod hinc impossibi-
le tentaturus sit etiam acutissimus Logicus. Cum
verò huiusmodi ratiocinationibus tanta lis, etiam con-
tra prohibitiones Principum cælum & terram incla-
mando & commouendo committatur, intelligent o-
mnes cordati quanta cum iniquitate dominetur ἀλογία
& ubiquitas. Dominus Iesus misereatur nostri & dile-
ctæ po-

lecta posteritatis, repressisque istis aduersariis desideratissimam tranquillitatem reducat. V. O. P. P.
Helmaſtadij die 17. Ianuarij, Anno 1598. quo Dei
admiranda benedictione post multos labores & affli-
ctiones ingredior annum etatis 59. quem ut Deo
& Ecclesia consecrem Immanuel
autor seculi faxit
Amen.

DE

DE SEQVENTIBVS THESISIBVS

Respondebit

M. CASPARVS PFAFFRADIUS,

asserturus veram doctrinam

DE DEO ET CHRISTO.

I.

V M nunc prodire debeamus parati ad respondendum cuilibet petenti rationem eius spei quæ in nobis est 1. Pet. 3. ver. 15. neq; homo Iohanne Baptista in utero sanctificato & donato spiritu Eliæ de se & alijs omnibus testificante quicquam sibi sumere possit Ioh. 3. ver. 27. auferant autem necessaria qui in nomine Iesu Christi patrem rogant Matt. 7. ver. 7. Ioh. 16. vers. 23. quod non nisi per Spiritum sanctum fieri potest 1. Cor. 13. ver. 3. ante omnia vt veri adoratores Ioh. 4. ver. 23. Spiritu gratiæ & precum Ioh. 12. ver. 10. à Deo omnis gratiæ 1. Pet. 5. vers. 10. gratiam Domini nostri Iesu Christi nobis & omnibus congregatis precemur 2. Cor. 13. versu postremo.

2. Quandoquidem etiam confessionis nostræ per gratiam Dei edendæ scopus fuerit laus gloriosæ gratiæ Dei, qua nos gratis effecit sibi gratos in dilecto Eph. 1. ver. 6. ne expertes reddamur istius gratiæ, semper insonet auribus nostris vox Domini: Ad legem & ad testimonium, quod

B

si non

si non dixerint iuxta verbum hoc, non erit eis matutina lux. Esaiæ 8. ver. 20.

3. Apparuit autem gratia Dei salutifera omnibus hominibus, ad Tit. 2. ver. 11. apparente bonitate & *φιλανθρωπία* saluatoris nostri Dei Tit. 3. ver. 4. qui cum sit imago Dei inconspicui Col. 1. ver. 15. & character substantiæ patris Heb. 1. ver. 3. & in se iussit contueri patrem Ioh. 14. ver. 9. & se non reuelante patrem ignotum mansurum dixit Matth. 11. ver. 27.

4. Quia etiam sanctè dicitur, quod Deus conspicuus factus sit in carne 1. Timoth. 3. v. 16. ad filium incarnatum merito remittuntur, qui Deum rectè cognoscere debeant.

5. In primo exordio incarnationis illustris patefactio Dei, qui sit Pater Filius & Spiritus sanctus edita est, Patre mittente angelum vt annunciet Filium suum superuentu Spiritus sancti ex virgine nasciturum Luc. 1. Cumq; is initiatur ad ministerium Filio incarnato incubat Spiritus sanctus visibili specie columbæ, & pater de cœlo clamat: Hic est filius meus dilectus Matth. 3. qui docuit se & Patrem & Spiritum sanctum vnum esse Ioh. 10. ver. 30. & cap. 16. ver. 15. tandemq; ascensurus in cœlum iussit discipulos baptizare in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti Matth. 28.

6. Credimus igitur tres esse qui testificantur in cœlo, Patrem, Verbum & Spiritum sanctum, & hos tres vnum esse 1. Ioh. 5. ver. 7. Vnus enim Iehoua Deut. 6. ver. 4. sed plures *פנים* facies *πρόσωπα* Deut. 5. ver. 7. Cumq; non plures personæ in veteri quàm in nouo Testamento appellatæ reperiantur, & quidem hæ ipsæ appellationes Pater, Filius & Spiritus sanctus, vtrobique legantur, perpetuo consensu Sanctorum fruitur, qui hanc fidem tuetur.

7. Hæc qui verè credit, & sincerè confitetur, is Deo debet

debet gratias ob gratiam Dei, quæ data est ipsi in Christo Iesu, quoniam in ipso ditamur tum omni cognitione huiusmodi, tum omni facultate loquendi 1. Cor. 1. v. 4. & 5. 8. Apostolus Paulus secundum gratiam Dei, quæ data fuit ipsi, peritus fuit architectus ponendi fundamentum 1. Cor. 3. ver. 10. quo aliud non potest poni, quodq; est Iesus Christus ver. 11. Et qui sperant in ipso, laudi sunt gloriæ Dei Eph. 1. ver. 12. quæ est laus gloriosæ gratiæ ipsius ver. 6.

9. Magnum igitur est pietatis mysterium, non solum quod Deus conspicuus factus est in carne, sed etiam, quod prædicato gentibus fides habita est in mundo 1. Timot. 3. ver. 16. Estq; de mysterijs, quæ non sunt sapientia seculi huius, neque principum seculi huius 1. Cor. 2. ver. 6. & 7. non loquendum *ἐν διδακτοῖς αἰθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς τοῦ πνεύματος ἁγίου* ver. 13.

10. Hoc verò gloriosæ gratiæ Dei detrahunt qui Philosophiæ arrogant eadem, & committunt peccatum gravissimum, quod Spiritus sanctus rapinæ crimen appellat Ezech. 22. ver. 25. quo non discernitur inter sanctum & prophanum ver. 26.

11. Ad normam huius diuini iudicij respexit Apostolus cum Col. 2. scripsit: Videte, ne quis vos deprædetur per philosophiam & inanem deceptionem, secundum traditionem hominum secundum, elementa mundi, & non secundum Christum.

12. Vtique largimur, quod, qui philosophiam sua ritè tractantem, suisq; limitibus contentam, omni laude spoliât, & usum eius simpliciter reprobât, is decus generis humani, & commoda vitæ communis, beneficia videlicet creatoris & cõseruatoris mundi calumniosè infestet.

13. Hoc tamen asserere non dubitamus, in rebus sacris

mysticis ipsam philosophiam secundum sua principia alias laudatissima prædatricem esse, id quod oppositio elementorum mundi & Christi palam arguit.

14. Prolixè hoc probabimus opponentibus, multis ex locis Scripturæ, quos interim ad cap. 1. & 2. prioris Cor. attendere iubemus, vbi plura argumenta sententiæ congesta extant.

15. Dominus Lutherus tum eruditè tum piè scripsit: Sorbona mater errorum pessimè definiuit, idem esse verum in philosophia & Theologia, impieq; damnauit eos qui contrarium disputauerint. *Nam hac sententia abominabili* docuit captiuare articulos fidei, sub iudiciū rationis humanæ. Hoc erat aliud nihil quàm cœlum & terram includere in suo centro aut grano milij. Cùm contrà Paulus 2. Cor. 10. ver. 5. doceat, captiuandum esse omnem intellectum (*πᾶν τὸ νοῦμα*) haud dubiè & philosophiam in obsequium Christi. Hæc scitè & sanctè Lutherus.

16. Sophistam agit, contrarium sentiens, iudice doctrina de Sophisticis Elenchis, qui hoc ipsum reprehendunt, quod propria rei deferuntur & aliena requiruntur, licet speciosissimè id fiat.

17. Quomodo igitur eruditionis laudem sibi vindicare vel tueri possunt, qui vel Lutheri iudicio subscribere verentur, vel ruditatis eum ob id ipsum insimulant? Et quantum isti absunt à pietate?

18. Constat istud graue Lutheri iudicium contra Sacramentarios philosophos, qui Calvinismo Theologicè pudefacto & exploso, Logicè palliato & reducto, applausum in Scholis conciliare conantur, contendentes, quod enunciationes mysticas seu inusitatas, oporteat per tropum reduci ad Logicas.

19. Nec declinat iudicium istud Epicureus arguator, quod

quod inusitatam prædicationem, oporteat esse ἄλογον nisi sit λογική: Nam Logica non est omnis nec summa sapientia, ut quæ se illi non attemperet, sit ἄλογος & bruta, sed alia est sapientia huius seculi, principumque huius seculi qui abolentur 1. Cor. 2. ver. 6. cui competit λόγος quem docet sapientia humana ver. 13. alia verò sapientia DEI latens in mysterio v. 7. cui competit λογος. Spiritus v. 13. ista, illis qui pereunt stultitia est 1. Cor. 1. ver. 18. vocatis autem filijs Dei sapientia ver. 24. Cum altera iudicio Dei non solum infatuetur ver. 20. sed etiam aboleatur ver. 19. Hinc Luciano isti respondet Lutherus: Qui sine periculo volet philosophari in Aristotele, necesse est ut ante bene stultificetur in Christo.

20. Tenemus itaq; rursus, quod Lutherus concludit inquiring: Rectè ergo fecerimus, si dialectica seu philosophia in sua sphaera relictis, discamus loqui nouis linguis in regno fidei, extra omnem sphaeram. Alioqui futurum est, ut vinum nouum in vteris veteres immittamus, & vtrumque perdamus, ut Sorbona fecit.

21. Scripsit Petrus de Aliaco, non posse de Deo quicquam cognosci sine speciali adiutorio gratiæ. Hunc reprehendit Bellarminus lib. 4. de Gratia & lib. arb. cap. 2. simulq; irascitur D. Heshusio, quod Romani Catechismi sententiam inter errores retulerit: Lumine videlicet naturali agnosci posse Deum esse & vnum esse.

22. Atqui Aliacus de fide Theologica agens, & Heshusius eandem à Lumine naturæ non accendi statuens, perperam reprehenduntur.

23. Andradius in concilio Tridentino concessum fatetur, ut opinari quis possit, philosophos, qui secundum rectam rationem vixerint Christianos fuisse, & Græcos per suam philosophiam iustificatos esse. Contra Paulus

Rom. 1. ver. 21. vani facti sunt in ratiocinationibus suis 1.
Cor. 1. ver. 21. Postquam in Dei sapientia mundus non co-
gnouit Deum ex sapientia, placuit Deo per stultam præ-
dicationem saluos facere credentes.

24. Et tamen istam Andradij impietatem licentiâ Tri-
dentinâ imitatur Bellarminus, & pro Catechismo Roma-
no producit, itaque prodit, quo animo sententiam illam
allegarit lib. 1. de Christo cap. 3.

25. Quod talis audacia deprædandi per philosophiam
gratiæ Dei inimica sit, & supra ostendimus, & hic euen-
tus experientia euincimus, quod cû tali hypothefi (quam
Augustinus putabat Pelagium initio non recepturum)
vetus Pelagianismus & interpolatus apud Pontificios sit
superstructus.

26. Abusu Philosophiæ Pontificij omnem veritatem
doctrinæ de Deo corrumpunt. Scotus lib. 1. sen. dist. 3. cen-
set nomina communia Deo & creaturis dici de Deo & il-
lis vniuocè. Thomas autem 1. parte summæ q. 13. art. 5.
neque vniuocè ea nomina de Deo & creaturis prædicari,
neq; purè æquiucè, sed analogicè secundùm analogiam
proportionis vnius ad alterum, docet.

27. Neutra sententia vera est, cum non solum Deus &
creaturæ non sint eiusdem naturæ & essentiæ, vt nomi-
bus vniuocè communicent, sed etiam inter finitum & in-
finitum proportio vanè fingatur.

28. Nos Patrum dicta sequimur, quæ Gregorius de Va-
lencia ad citatum articulum Thomæ adiecit, quorum sen-
sus est: Quod propria Dei nomina sint incommunicabi-
lia creaturis, & si quid de creaturis propriè dicatur meta-
phoricè Deo tribuatur.

29. Confirmant illa hæc testimonia sacra Esaiæ 42. v.
3. Ego Iehouah & hoc est nomen meum. Gloriam meam
alteri

alteri non dabo. Et Paulus præter vnum verum Deum multos esse nuncupatiuos (λεγεµδρως) Deos 1. Cor. 8. ver. 5. fatetur, qui tamen natura non sint Dij Gal. 4. ver. 8. Vbi memorabile est, quod addit: seruientes huiusmodi Dijs ignorare verum Deum.

30. Gregorius de Valentia defendit Thomam, vt & Caietanus, sed rectiùs illi scholastici, qui Dionysium sequuntur, dum omnia in Deo supereminetissima venerantur, vnde nomen creaturis attributum in communionem istius sublimitatis recipere, nedum superius facere, verentur.

31. Scripturâ sanctâ magistrâ id nobis certius est. Quia enim Deum verum Altissimum frequèter appellat, vt cum supra omnes creaturas infinitè elatum prædicat, & quidem Psal. 83. eum solum altissimum dicit, sæpè etiam Dauid in Psalms inuocationem ad nomen Altissimi dirigit, ne præter nomen veri Dei aliud cogitet. Hoc nomen si esset, vt Thomæ latior significatio pollicetur, Deus Dauidis non fuisset verus, sed aliquid illum Altissimum excellens, in cuius communionem non solum sanctos angelos & homines, sed etiam per analogiam dæmonia venire aiunt, cum Dij appellantur. Id verò nobis certè horrendum auditu est.

32. His portentis opponimus dictum Apostoli 2. Cor. 6. Ne impari iugo copulemini cum infidelibus (Thomas autem cum suis iugum istud impar conatur per analogiã par reddere itaq; copulat cum infidelibus) Quæ enim *μεσποχη* iustitiæ cum iniquitate? Quæ *κοινωνια* luci cum tenebris? Quæ *συμφώνησις* Christi cum Belial?

33. Nec parum sibimet aduersatur Thomas cum parte 1. summæ quæst. 3. artic. 5. rectè negat Deum esse in genere siue propriè siue reductiuè id fieri dicatur,

34. Co-

34. Cogitur etiam Gregorius de Valentia fateri, quod contrarium (Deum videlicet esse in genere siue propriè siue reductiuè) minus conueniat tum fidei tum rationi, insuper & confessioni Ecclesiæ de simplicitate D E I, & consensui patrum aduersetur.

35. Quapropter illos Scholasticos qui præ Thomistis hinc sapere volunt vt Occam, Gregor. Ariminiensem & Gabrielem Biel, Damasceni vanam autoritatem, etiam à Magistro neglectam prætexentes, & hos contra communem affectantem Goclenium, maximè cum contra sobriorum modestiam pugnet, grauius errare minus est dubium.

36. Eodem recidit opinio quorundam ex Damasceno inuenta, quod Deus sit vniuersale, persona particulare. Et quamuis Bellarminus hunc scopulum non nihil refugiat, quia tamen non sincerè agit, alliditur tandem ad eum cum lib. 1. de Christo cap. 17. scribit: Tametsi Deitas non est quid vniuersale vt humanitas, tamen est in pluribus suppositis, & ideo vim habet vniuersalis. Si verò prius vitandum est, reprobandum est & posterius, cum in recessu idem largiatur hæreticis.

37. Perperam etiam iudicat Iesuita, isto modo nouis Arrianis occurri posse, cum omnis recursus ad rationem humanam in hoc articulo, deprauet genuinam sententiam scripturæ, & Arrianis alijsq; hæreticis in eodem luto hærentibus, partim se excusandi, partim nostram confessionem ex concessis exagitandi argumenta suppeditet, & hoc veteribus orthodoxis impingat crimen, quod ob *λογομαχίας* sciderint Ecclesiam, & dissentientes iniquè hæreticos proclamarint.

38. Scribit Andreas Vega celebris interpretis impij concilij Tridentini lib. 8. de iustif. cap. 11. hoc semper fuisse inter alia munus scholasticorum Doctorum, ea conciliare

liare quæ in speciem secum pugnare videntur. Hoc sanè candoris est in apparentibus antilogijs, verum in datis exemplis & similibus, vbi verè fundamentum fidei conuellitur, studium illud improbum ducimus.

39. Bellarminus duplicem Gentilibus tribuit opinionem, vnã vulgo quod Deus vnus sit specie, alteram philosophis quod Deus sit vnus numero. Neq; illis obſtamus qui per vnum numero vnitatem generis aut speciei redarguunt. Lutherum tamen excludentem hic omnem creaturæ cogitationem (*πᾶν τὸ νόημα* 2. Cor. 10. vers. 5.) & ſtudentem quod vnitas Dei magis vna ſit quàm vllius creaturæ, etiam mathematica vnitas, tum opponimus ſapientibus, cum vnum numero, hoc eſt, philoſophicum *νόημα* exactè vnitati Dei correfpondere contendunt.

40. Conſonat Luthero Baſilius Magnus, qui exempla 141. ad Cæſarium iubet omnem numerum ab eſſentia Dei reiicere.

41. Alexander Halenſis, Sorbonæ iudicio irrefragabilis Doct̃or ex lib. 2. Bernhardi ad Eugenium citat, explicat & probat hanc doct̃rinam: Inter omnia quæ rectè vnum dicuntur, arcem tenet vnitas Trinitatis. Nempe in omnibus creator creaturam excedit in infinitum. Ideo ſicut in bonitate, poteſtate & ſapientia, ita in vnitare & ſimplicitate creator eminent omnibus incomparabiliter & penitus infinitè. Hæc iſte inſignis ſcholæſticus.

41. Vetus verſio Pſal. 149. habet: Magnitudinis Domini non eſt finis LXX. *ἐν ἐστὶ μέρα*. Bellarminus autem ſic citat: Magnitudinis eius non eſt numerus (Pſalm. 147. vers. 5. Sapientia Iehouæ non eſt numerus. Conuenit Hebræo & ſeptuaginta.) Nec tamen erubeſcit ex eo quod Deus infinitus ſit in eſſentia, potentia, ſapientia concludere, Deum vnum eſſe numero. Hebraicè in Pſal.

45. negatur inuestigatio magnitudinis Dei, sicut scrutatio sapientiae Dei. Esaiæ 40. vers. 28. & Iobi 11. vers. 7. Num in inuestigatione Deum inuenies? Rectè igitur Spiritus sanctus collineat ad nostrum scopum, quod definitio vnitatis Dei sit imperuestigabilis, itaq; ἀφιλόσοφος. Si quis verò hic sumpserit sibi philosophicam definitionem, is probare debet se in inuestigatione abyssi ambulasse Iobi 38. vers. 16.

43. Sed satis exemplorum, quibus thesin probamus, scholasticos philosophando omnem veritatem doctrinae de Deo adulterare, id quod consideratione disputationum de essentia & personis multis probari posset, si opus esset, vt Bellarminus falsò hoc neget, (non esse maiorem philosophiam scholasticis dissertationibus de essentia, hypostasi, relationibus) lib. 1. de Christo cap. 14. Vbi etiam dictum ad Col. 2. vers. 8. inficiatur tangere scholasticos doctores, quia tum nondum fuerint, quasi verò scortatores & adulteri qui nunc sunt, sexto præcepto non tangantur, & ætates similiter peccantium leges diuinas non relinquunt easdem?

44. Bellarminus lib. 1. de Christo cap. 3. nititur rationibus probare Deum esse vnum numero. lib. 2. cap. 3. ex Antepredicamentis Aristotelis declarat ὁμοῦσιον & σπουδασιον, vt euadat ὁμοῦσιον vnum in essentia distinctum in personis. Lib. 2. cap. 6. distinctionem personarum argumento demonstratiuo docere conatur, vtens hac maxima (producere exigit rem iam esse quæ producit, produci autem exigit rem non esse antequam producat) quæ nihil propius Arrianismo cogitari potest. Lib. eodem cap. 15. litem scholarum, num subsistentia diuina numeretur nec ne, sic componi putat, vt dicatur: Subsistentiam diuinam partim vnam partim multas esse. Hoc est vtriq; parti
liti-

litigantium assentari. cap. 18. cum dicitur : Hæc essentia est pater : fatetur quidē Bellarminus quod essentia Dei sit singularis, sed in data propositione (hæc essentia) habeat se per modū termini communis &c. Hæc certè sunt philosophica & ab intelligentia fidei aliena, suoq; sensu hæreticorum erroribus cognata.

45. De persona verò Christi & duabus in ea naturis videatur quid philosophetur Iesuita. Lib. 3. cap. 8. vniri hypostaticè Deum & hominem nihil aliud esse dicit, quàm naturam humanam non habere propriam subsistentiam, sed assumptam esse à verbo æterno ad ipsam verbi subsistentiam. Hic si excludit, quod de ipsarum naturarum in persona τῆ λογῆ vnione aliàs docetur, & quod tota Deitas in vna personarum incarnata sit, vt loquitur ex Dionysio Damascenus: reprobatur tum errat, de quo censuram D. Chemnitij contra theses Amelungi hic repetitam volumus.

46. Quod alius docet κενωτικῶν naturarum ex vnione hypostatica effluxisse, & hanc κενωτικῶν esse effectum vnionis, vt iam homo sit & dicatur Deus, hoc nouum & periculosum est.

47. Nos retinemus confessionem harum Ecclesiarum repetitam in Formula concordia, quod ad constitutionem personæ, quæ sit Deus & homo ex vnione personali, duarum naturarum κενωτικῶν referenda sit. Ne si hæc κενωτικῶν effectum sit vnionis, hæc præter illam constituta cogitur, sed decet causam citra effectum integram esse, quod negatum à Samosateno reprehendit Form. concordia.

48. Eodem lib. Bellarm. cap. 19. communicationem idiomatum non de re, sed de modo loquendi intelligit, itaq; verbalem statuit, quod vt in Sacramentarijs ita & in hoc Iesuita culpandum ducimus.

49. Magister lib. 3. dist. 22. grauissimè errat, docens quod Christus non ubiq; sit homo: quia non ubiq; homini vnitus sit, sed vbicunq; est secundùm hominem, ibi sit homo.

50. Neq; ferri potest Bellarmini decisio, etsi à consensu scholasticorum suspendatur, qua tradit falsum esse, Christum ubiq; esse hominem, si significet Christum in omni loco secum habere præsentem humanitatem lib. 3. de Christo cap. 19.

51. Hæc enim præcipua de hac quæstione thesis fuit, quam Dominus Lutherus contra Sacramentarios reiecit, qui ex scholis pontificijs hauserant opinionem, Christum non ubiq; habere secum præsentem humanitatem.

52. Metuit Bellarminus ne concessâ istâ sententiâ necesse sit concedi vbiquitatem humanitatis seu corporis Christi, quo metu multum confirmat patronos vbiquitatis, cùm certum sit, quod λόγος nullibi sit, nisi incarnatus, vt qui non deponat, quod assumpsit, sed semel factus & dictus Immanuel, propter vnionem cum nostra natura, semper maneat & laudandus sit Immanuel. Ac sicut ex hoc nomine citra opus mali Spiritus soluentis Christum 1 Ioh. 4. v. 3. nemo tollet particulam copulationis, ita sine eodem crimine ex hac phrasi (λόγος ubiq; secum habet humanitatem assumptam) particula (secum) quæ nihil aliud quàm vnionis hypostaticæ vnitissimam præsentiam denotat, tolli non potest.

53. Expendatur etiam ratiocinatio verè concludens: Christus ubiq; est Immanuel. Ergo ubiq; habet suam carnem secum & sibi vnitam & sic sibi præsentem. Malè autem infertur. Ergo Christus ubiq; carnem suam habet cum omnibus creaturis & his vnitam, & sic iisdem præsentem. Certè non hoc, sed prius concludi oportet, nisi consequens aliam parere debeat præsentiam, quam antecedens largiatur.

54. Me-

54. Metus igitur Bellarmini vanus est, & hoc prodit, quod licet impotenter criminetur Lutherum, eumque Schuenckfeldio comparet, imò hunc Lutheranum vocet, qui tamen ipse nunquam membrum esse voluit Lutheranae Ecclesiae, nondum tamen quid falsum sit discernere didicerit, ideoque ut à Calvinianis peruersè hoc dogma tractantibus, ita à Iesuitis, ut & ipsis imperitis censoribus, nos sciungimus, quoties assertionem Ubiquitatis corporis Christi declinamus.

55. Nisi etiam primarij assertores ubiquitatis illius à propria confessione recesserint, magna ex parte hic debellatum fuerit, cum publicè proster scriptum, liberalissimè concedens, quod praesentia humanitatis in *λόγω* ponatur extra respectum omnium creaturarum.

56. Extorsit autem hanc concessionem Ecclesiarum nostrarum confessio, quam cum Dominus Chemnitius in eo vrgeret, quod vnitissima praesentia humanitatis assumpta in & cum *λόγω*, toto genere differret ab omnipraesentia, senserunt dissentientium conscientiae vim scientiae, quod perperam ex vno alterum necessariò eliceretur, si & quatenus toto genere differrent sic collata.

57. Quidam etiam scripserunt *λόγον* cum omnibus creaturis personaliter vnitum esse, ideoque personali vnioni aliquid adiiciendum esse, quod differentiam specificam constitueret. Iam verò cum extra controuersiam positum sit, Deum cum nulla creatura personaliter vnitum, praeterquam cum assumpta ex virgine humanitate, profectò id non poterit diuulsæ personalis vnionis argumentum praebere, quod ideo definitur differre à personali vnione, ut soli humanae naturæ ex utero virgineo assumptæ constet illa singularis vnio. Hoc euictum argumentum rogamus probè considerari, vel nobis indicari, cum summa rei

committatur ratiocinationibus, qua necessitate à singulari ad vniuersale constet processus.

58. Rogamus & hoc ponderari, quomodo illud necessarium probari possit, quod à libera voluntate Dei pendeat. Sanctum enim ducimus hoc axioma Lutheri Form. Conc. & confessionis Saxonicae: Quod Christus corpore suo adesse possit & adsit vbicunq; & quandocunq; & quomocunq; se adesse velit, & voluntatem, quæ ratiocinando non indagatur, patefecerit.

59. Sed de hac quæstione aliàs, volente Deo. Hic tangenda fuit, vt à pontificijs nostram doctrinam alienam ostenderemus, qua vbiuitatis corporis Christi assertionem recusamus.

De officio Mediatoris.

LX.

Sacrilega vox est Stapletoni, quod Christus, vt homo, non ædificauerit Ecclesiam super se. Tanto verò detestabilior est oratio, quod Pontificij Petrum Petram, super quam ædificata sit Ecclesia, Christo, vt homini, remoto substituant.

61. Præclara vox est Apostoli 1. Cor. 3. ver. 11. Fundamentum aliud nemo potest ponere, præter id, quod positum est, quod est Iesus Christus. Et Petrus loquens de Iesu lapide facto in caput anguli, Act. 4. ver. 11. Subijcit versu 12. Non est in alio quoquam salus. Nec enim aliud nomen sub cœlo est datum hominibus, per quod oporteat nos saluari. Quapropter fides Petri confitens Iesum filium hominis esse filium Dei viui Matth. 16. ver. 16. petram de qua ver. 8. agit ostendit vnum Christum eumq; secundum vtramq; naturam.

62. Sententia nostra, quæ est veritas, elucescet tractatione,

tione quæstionis: Num Christus sit Rex, Sacerdos, Media-
tor & Ecclesiæ suæ caput secundum vtramq; , vel secun-
dum alteram tantum siue diuinam siue humanam naturam.

63. Nos constanter confitemur, Christum nobis talem
propositum esse secundum vtramq; naturam suam, cui fi-
dei præter alios aduersantur scholastici seducti à Magi-
stro lib. 3. dist. 19. quem sequitur Bellarminus, dum pecu-
liariter intendit in partes Mediatoris, & has, orare, pati,
obedire, satisfacere ait Christum fecisse secundum for-
mam serui, non secundum formam Dei.

64. Psalm. 2. (qui de Christo Iesu loquitur interprete
Petro Apostolo Act 4. ver. 25.) inaugurationem huius re-
gis docet inquit ver. 5. Ego constitui (ordinavi) regem
meum super Zion montem sanctum meum. Idem sic tra-
dit Salomon prou. 8. vbi λόγον Sapientiam Dei, cuius deli-
tiæ sunt versari cum filiis hominum, introducit loquen-
tem ver. 23. Ab æterno ordinata sum, & ex antiquis an-
tequam terra fieret (vetus) *πρὸ τῆς αἰῶνος* *ἔθεμελίωσέ με ἐν*
ἀρχῇ πρὸ τῆς τῆν γῆν ποιῆσαι Septuag. A seculo principatum ha-
bui, à principio ante terram (Pagn. cum multis) Nulla au-
tem est harū interpretationum, quæ à scriptura dissentiat.

65. Præordinatus enim est Christus ante iacta funda-
menta mundi 1. Pet. 2. qui D E V S dux fuit Israelitarum
Deut. 32. ver. 12. cuius Iehouæ pars fuit populus v. 9. quem
custodiuit vt pupillam oculi sui ver. 10. Hic Rex Psalm. 2.
ver. 5. est caput omnis imperij & potestatis Col. 2. ver. 10.
Et caput Ecclesiæ Col. 1. ver. 18. Ad Eph. 1. ver. 22. Et 4.
ver. 15. Estq; hoc vnicum fundamentum positum 1. Cor. 3.
ver. 11. in quo radicati & superstructi consummamur Col.
2. ver. 7. Quis verò sine confusione propriæ conscientiæ
secundum Christi deitatem ista neganda esse contendet,
maximè in tanta luce scripturarum?

66. Quan-

66. Quandoquidem etiam Pater de cœlo clamavit: Hic est filius meus dilectus, *ὅτι ὁ εὐδόκησα*. Matth. 3. ver. 17. Sapiencia autem Dei æterna seu filius ante lapsum primorum parentum in delitijs fuit æterno patri prouer. 8. ver. 30. cuius delitiæ versari cum filijs hominum ver. 31. qui est Christus, in quo electi sumus ante iacta fundamenta mundi Eph. 1. ver. 4. hæc verò electio fundatur in proposito Dei Rom. 9. ver. 11. quod propositum æternum dicitur constitutum in Christo domino nostro Eph. 3. v. 11. quod est propositum propitiationis Rom. 3. ver. 25. credimus filium etiam mediatorem ordinatum secundum Deitatem, sine cuius intercessione primi parentes non fuerint recepti.

67. Etsi autem nusquam non custodiendum ducimus Christum secundum Deitatem, quo ad essentiam & essentialia proprietates diuinas ab æterno fuisse æterno patri æqualem, neq; commisso sibi officio ab ista æqualitate recessisse, non tamen hæc fides talem nobis affert necessitatem, vt munus intercessionis Christo secundum Deitatem competere negemus

68. Nec si intercessio humilitatis argumentum perpetuum esset, constaret inde essentia & essentialium proprietatum diminutio, cum humilitas alterius generis sit, officij nimirum, & saluis illis detur, exemplo filij descendens (non secundum humanitatem, quæ nondum erat, ne Manichæi simus) sed vt erat æternus λόγος & verus Deus nondum incarnatus. Is igitur descendit non tum homo, sed vt homo fieret. Ioh. 3. v. 13. explicante symbolo Nicæno. Ipse enim Dominus è cœlo 1. Cor. 15. ver. 47.

69. Immo humilitatem officij redemptionis oportet coniungere cum maiestate iuxta sententiam Leonis serm. 8. de Epipha. Tali auxilio & natura nostra indigebat & causâ,

causâ, vt reparare genus humanum nec sine maiestate posset humilitas, nec sine humilitate maiestas.

70. Quamuis autem humilitas humanæ naturæ cum maiestate diuina vnita ibi intelligatur, quæ tamen maiestati ipsi tribuitur, ea non destruit maiestatem ipsam, vt etiam Dominus Chemnitius lib. de D. N. pag. 116. consentiente verbo Dei thesi 68. producto & custode orthodoxa Catholica Ecclesia rectè scribit: Summa maiestas diuina sine sui diminutione submitit se ad vnionem cum massa miseræ nostræ naturæ.

71. Cyrillus in Apologetico citat Nysseni sententiam. Quid humilior sub Rege omnium, quam venire in communionem pauperis nostræ naturæ.

72. Toto corde & pleno ore (vt rursus cum Domino Chemnitio loquamur) fatemur, nullam esse proportionem dignitatis Dei ad vnionem diuinæ & humanæ naturæ, sed agnoscimus & celebramus immensam charitatem & misericordiam Filij Dei, quod ad liberandum suscepturus hominem, non horruit virginis uterum. lib. de D. N. pag. 43.

73. Cogitetur quæsumus, quod illa humilitas summæ maiestatis, immensæ misericordiæ filij congruat, quod certè argumentum firmum est, humilitatem illam non derogasse maiestati, sed inter eas benè conuenire, quod in vna sede morentur.

74. Quod si igitur intercessionem æternam attenderimus, quam sine destructione fundamenti fidei nemo reijciet, & si illa humilitas esset, tamen eadem indigna non esset maiestas filij, neq; inde pateretur diminutionem in essentia & essentiali proprietate Deitas mediatoris, vt conf. Sax. nos docere iussit L. 4.

75. Quando adoramus propter Dominum Esaia 49.
D ver.

ver. 7. certè propter illum, vt mediatorem, adoramus. Et sic ante incarnationem orârunt sancti: Psalm. 43. ver. 11. Propter nomen tuum Iehoua viuificabis me, propter iustitiam tuam educes de angustia animam meam. Psal. 25. ver. 7. Secundùm misericordiam tuam memento mei tu, propter bonitatem tuam Iehoua ver. 11. Propter nomen tuum Iehoua remitte impietatem meam, quoniam multa est. Psal. 79. ver. 9. Adiua nos Deus salutis nostræ, propter gloriam nominis tui, & erue nos & remitte peccata nostra propter nomen tuum. Daniel. 9. Ita igitur cùm precati sint sancti, crediderunt quidem in Christum incarnandum, sed & intercessionem Filij tum factam crediderunt, quæ adeò non detrahit maiestati, vt sit nominis, bonitatis, misericordiæ & gloriæ nominis Iehouæ decus, vt quæ ipsa intercesserit pro orantibus.

76. Hæc nunquam meditatus fuit, qui hac humanæ opinionis sententia contra nostram confessionem pugnat. Nemo est mediator sui ipsius. Certè sæpe numero inter homines dissidentes, vbi non intercedit tertius, generosi pectoris motus interpellat pro reconciliatione mutua. Hic verò bonitas & misericordia communis toti Trinitati in Filio, in quo, vt in singulis personis, tota est Deitas, pro genere humano intercedens, pectus patris mirando modo commouet.

77. Daniel in ardore precum Noæ & Iobo comparatus Ezech. 14. ver. 14. & 20. vir ille desideriorum Dan. 10. ver. 19. non dubitauit cap. 9. ver. 19. sic precari: Domine exaudi, Domine placare, Domine attende & fac, ne moreris, propter te ipsum Deus meus. Quia nomen tuum inuocatum est super ciuitatem tuam. Hanc orationem carpunt, qui philosophantur, neminem esse mediatorem sui ipsius.

78. Ac-

78. Accusamus etiam Bellarminum coram Deo & vni-
uerfa Ecclesia, quod sua disputatione Arianismum stabi-
liat scribens: Si Filius Dei, cum nondum homo, sed nihil
nisi Deus erat, mediator fuit, minor fuit Patre & quidem
iuxta sententiam Arianorum.

79. Nos autem Arianismum non verbis solùm, sed in
ipso reali suo sensu detestantes, ne quidem humilitate ma-
iestatis diuinæ agnita inæqualitatem Arrianam, neq; æ-
ternam intercessionem Filij Dei, quam, qua Deus est, in-
terposuit inter Deum & homines, cum Bellarmino mino-
ritatis, sed in scriptura gloriæ nominis diuini argumen-
tum & pignus agnoscimus, admiramur, prædicamus.

80. Quia verò sic iterum philosophia demolita fuit,
ædificium fidei Christianæ & quidem fundamentum eius
disiecit, hortamur omnes, vt à talibus philosophationibus
abstineant, quibus id, quod supra scopum fecimus, Gra-
tiam nimirum Dei, fidei nostræ interuerti cogitemus. I-
psam enim bonitatem, misericordiam & gloriam Dei, de
qua thesi 75. hostiliter impetijt acumen philosophicum.

81. Dictum 1. Tim. 2. v. 5. Mediator homo Iesus Chri-
stus &c. nõ est restrictionis, quasi ad humanitatem solum-
modo pertineat officium illud, sed quia omnibus homi-
nibus consolationem quærebat, hominem Iesum eius fir-
mamentum statuebat Apostolus, neque potest segregari
Deitas cum proprius Dei Filius traditus sit pro nobis.
Rom. 8. v. 32. qui *χάριτι τῆς ἑσ* pro omnibus gustauit mortẽ
Heb. 2. ver. 9. Et Spiritu æterno semetipsum obtulit Heb.
9. ver. 14. Illo testimonio tantopere pressi fuerunt Nesto-
riani vt pro *χάριτι* posuerint *χάριτι τῆς ἑσ*.

82. Gregorius de Valentia, vtcunq; Magistrum dese-
rere vereatur, eiusq; errorem inimicum Christo & gratiæ
in Christo depositæ defendat, progressu tamen medita-

tionum ad nostram fidem inclinat, vbi considerat Filium Dei Angelum illum, qui eduxit Israelitas ex Aegypto, secundum explicationem Iudæ ver. 5. fuisse Iesum populum de terra Aegypti saluantē, verum Deum quia Deut. 32. ver. 12. dicatur: Dominus solus dux eius fuit, quem Epistola ad Heb. cap. 12. v. 24. nuncupat mediatorem noui testamenti, qui nondum incarnatus locutus fuerit patribus Dei nomine ver. 25.

83. Certè Deus, qui nondum incarnatus Deus, fuit Spiritus iustorum consecratorum, & locutus est patribus, quos saluauit, quæ sunt mediatoris partes, ante & post incarnationē, non est tantum mediator secundum vnā, & quidem eam, quæ longè post illa opera existere cœpit, naturam, sed imprimis secundum diuinam naturam.

84. Ingens pondus in eo residet, quod personam Mediatoris propter hoc ipsum officium implendum oportuit esse Deum & hominem, quod negant, qui officium ad vnā tantum naturam astringunt.

85. Respondet Bellarminus statim in initio lib. 5. de Christo, vbi hanc controuersiam ex professo tractat, non spectari illam mediationem, quatenus personalitas eius coniunxit nouo & mirabili fœdere diuinam & humanam naturam. Imò cum vtriusq; naturæ operatione *κατὰ τὴν ἑαυτῆς* Mediationis fieri oporteat, & principaliter ideo duæ naturæ vnitæ sint, substantialis mediatio (vt vocat Iesuita vnionem personalem) eam quæ est per operationem vtriusq; naturæ, necessitate consequentiæ vendicat.

86. Sophisticatur Bellarminus inquiens. Mediationem substantialem (seu personalem vnionem) non fieri secundum aliquam naturam, sed secundum personalitatem, quæ connectit duas naturas. Verum ideo quod duæ naturæ personaliter vniuntur, & sic persona ad officium Mediatoris

toris perficiendum ordinata est, manifestum est, vtramq;
naturam officio illi destinatum esse.

87. Agit vtraq; natura cum communicatione alterius,
quod cuiusq; proprium est, inquit Chalcedonensis Syno-
dus, atq; hoc de officio, quod incarnatus expleuit, intelli-
gendum est, cum nullum possit appellari apotelesma, ad
quod non concurrerit vtraq; natura, distinctè quidem, sed

ἡνωμένως.

88. Capitalis igitur error est hostium gratiæ Dei: ab
aliqua parte officij siue Regij siue Sacerdotalis & quidem
in Ecclesia alterutram naturam sequestrare.

89. Neq; aliter intelligit hanc phrasin orthodoxa Ec-
clesia (Christus secundum vtramq; naturam) quam quod
secundum distinctionem naturarum Synodus Chalcedo-
nensis inquit: Christus verus Deus & verus homo, coes-
sentialis patri secundum Deitatem, & coessentialis nobis
secundum humanitatem.

90. Idcirco & hoc reprobamus, quod quidam in regno
Christi, tum quo ad Ecclesiam, tum quo ad Dominium,
super omnes creaturas, vtramq; naturam Christi postu-
lant, sed ita, ne humana agat quod sibi proprium est, sed
ut meræ actiones diuinæ edantur, quod ex illa veritate
carnis Christi, quæ à nostra est alia, facile inferri potest.

91. Et hic perijt nobis gratia Dei in Christo, nisi Chri-
stus etiam secundum eam naturam, qua frater noster est &
nos caro de carne eius (id quod Form. Conc. vrget pag.
313.) in regno gratiæ nos diligit, nostri misereatur, pro
nobis interpellet & quæ sibi sunt propria cum communi-
one quidem, saluâ tamen semper distinctione naturarum,
tum secundum essentias tum secundum essentielles pro-
prietates, absq; omni exæquatione agat.

92. Cohorrescimus ad orationem Epicuream Cinglij

D 3

in

in Exegeſi ad Lutherum Tom. 2. pag. 352. extantem: Quo-
ties Chriſto tribuitur imperium, nunquam tamen intelli-
gitur humanitas illud habere. Item humanitas nequit re-
gnare. Item pag. 353. corpore Chriſti nihil opus habemus
(poſt aſcenſionem) Spiritu omnia rectius gerente, quàm
poſſit vlla caro. Et alibi ait: Quid ad regnum faciat caro
Chriſti.

93. Hi verò fructus ſunt cum in prædicationibus de fi-
lio Dei, quas Melanchthon inuſitatas vocauit, tropus po-
nitur, ſicut tropo, nimirum Plutarchi alloëoſi deceptus
Cinglius in blaſphemam illam orationem abreptus fuit.

94. Tales ſunt omnes tropi Rhetorici huc illatî per
Pezelium, Piſcatorem, Goclenium & ſimiles fanaticos
Sacramentarios, quos in pertinacia (docilibus enim par-
cit charitas) vnà cum foetu tropico Chriſtianæ fidei ho-
ſte, exemplo vehementis ſed iuſti zeli Lutheri compescen-
dos, & in Eccleſia malignantium cenſendos ſtatuiſimus.

95. Neq; probabitur pijs, quod Cinglius dicto Tomo
pag. 459. Luthero opponit Scoti, Pici Mirandulani & o-
mnium Scholaſticorum diſputationes de Ente & eſſen-
tia, & de eſſentia & exiſtentia quas diſſertationes Arria-
nis & alijs hæreticis materiam præbere vel ſuperius tradi-
ta euincunt.

96. Ad Bellarminum reuertentes, etiam ſpecioſæ huic
orationi ipſius errorem ſubeſſe, nec conſtanter ineſſe per-
ſonalis vnionis integritatem monemus: principium, quod
operabatur opera Mediatoris non fuiſſe Dei ſolùm, vel
hominis ſolùm, ſed vtriuſque ſimul. Principium tamen,
quo illa opera à Mediatore fiebant, fuiſſe naturam huma-
nam, non diuinam.

97. Ne-

97. Negatio certè *novitas* operationum, propter quam *novitas* naturarum in persona Christi facta creditur, redundat in dissolutionem personæ, sicut effectus planè sublatus tollit causam sibi propriè ordinatam. Quapropter in hoc genere vanum est per principium Quo non ad distinctionem tantum priorum singularum naturarum, sed directè etiam ad remotionem alterius naturæ conductum, eius, inquam, quod iure vnionis personalis & destinati finis in communionem venire debebat, saluare principium Quod, vt videlicet hoc sit Deus & homo simul & verè agnoscatur principium Quod, ipseq; mediator Deus incarnatus.

98. Filium ab æterno ordinatum fuisse principium & caput hominibus certum est ex thesi nostra 64. Quod igitur Bellarminus cap. 8. lib. 5. de Christo inquit: A quo quæso filius præfectus fuit caput hominibus? Nonne à patre? Igitur patris minister, & quasi vicarius fuit Filius etiam antequam homo esset. Et quid Arriani aliud volebant.

99. Hac thesi finem enumerationi errorum Pontificiorum imponere voluimus, vt tandem conuincantur dubitantes, quod Pontificij Arrianos muniant. Christum certè, quatenus Deus est, caput & Regem esse Ecclesiæ suæ indubitatum scriptura reddidit. Si verò hæc sententia nihil aliud est, quàm Arriana, pessimè fecerint, nam hæreticam proclamantes, & sancta erunt nouorum Arrianorum studia, id reducentium, quod ex scriptura depromptum, Bellarminus nisi de Deo secundario & vicario negat accipi posse.

100. Tot itaq; exemplis docti caueamus nobis à philosopho-

losophationibus in mysterijs, quibus dogmata Ecclesiae
præscribamus, scientes gratiam Dei, hoc est, caput fidei
Christianæ peti, & a nolentibus confringi istis disserta-
tionibus.

101. Deus omnis gratiæ, qui vocavit nos ad æternam
suam gloriam in Christo Iesu, paulisper afflictos
ipse nos perficiat, stabiliat, roboret,
fundet. 1. Pet. 5. v. 13.

*Gloria soli gloria
in æternum.*

F I N I S.

1/1935 a

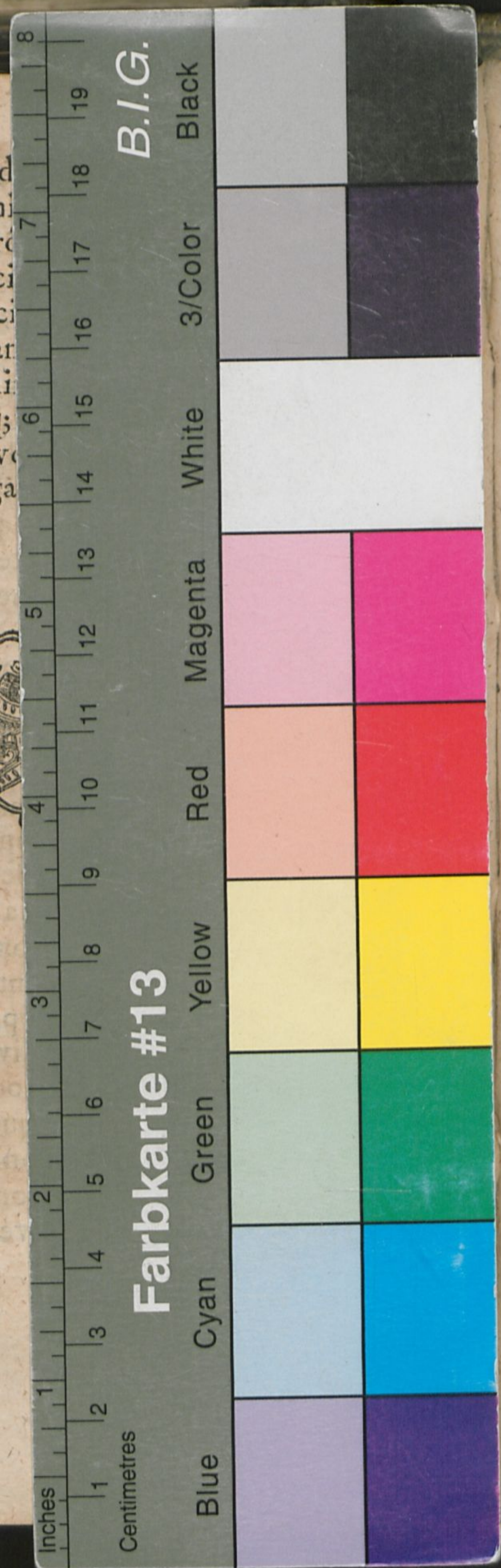
ULB Halle 3
001 541 250

5b

4 26

PROPOSITIONES
DE
DEO, ET CHRIS-
TI TVM PERSONA
TVM OFFICIO:

*Asserentes puriorem confessionem D. Lutheri
feces Scholasticas expurgantis, opposita Pon-
tificiis & omnibus cauponantibus
verbum Dei.*

DE QVIBVS
AVSPICE CHRISTO IESV

Præside
DANIELE HOFMANNO S. TH.
Doctore & Professore

Respondebit
M. CASPARVS PFAFRADIVS
Montensis Prof. Th.

*pro impetrando gradu Doctoris in
Theologia,*
in Academia Iulia mense Februario.

HELMAESTADII
Excudebant hæredes Iacobi Lucij, Anno
M. D. XCVIII.

iv.